

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**Л.Я. Шевченко, М.Т. Шендригоренко, Гейєр Е.С., В.С. Коверза,
О.В. Неізнєстна, В.А. Янковський**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Ступінь: магістр

Кривий Ріг
2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**Л.Я. Шевченко, М.Т. Шендригоренко, Гейср Е.С., В.С. Коверза,
О.В. Нсізвестна, В.А. Янковський**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ**

Ступінь: магістр

Затверджено на засіданні
кафедри фінансів, обліку та
оподаткування
Протокол № 8
від “10 ” грудня 2020 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 4
від “ 17” грудня 2020 р.

Кривий Ріг
2020

УДК 657. 336 (072)
Ш 37

Шевченко, Л.Я.

Ш 37 Методичні рекомендації для вивчення дисципліни «Організація бухгалтерського обліку» [Текст] : для студ. спец. 071 «Облік і оподаткування», ступінь магістр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. фінансів, обліку та оподаткування; Л. Шевченко; М. Шендригоренко, Е. Гейер, В. Коверза, О. Неівестна, В. Янковський – Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2020. – 69 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань для самостійного вивчення та розподілу балів за видами робіт, що виконуються ними протягом вивчення дисципліни.

© Шевченко Л.Я., Шендригоренко М.Т., Гейер
Е.С., Коверза В.С., Неівестна О.В., Янковський
В.А., 2020

© Донецький національний
університет економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	7
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	13
Змістовий модуль 1. Сутність та необхідність організації бухгалтерського обліку на підприємстві	14
Змістовий модуль 2. Організація обліку необоротних та оборотних активів	20
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	48
Змістовий модуль 1. Сутність та необхідність організації бухгалтерського обліку на підприємстві	49
Змістовий модуль 2. Організація обліку необоротних та оборотних активів	55

ВСТУП

Інтеграція України у світову економічну систему стала підставою для широкого використання бухгалтерської інформації з метою підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання. За цих умов для обґрунтування своїх рішень як вітчизняні, так і іноземні інвестори потребують достовірної інформації про майновий і фінансовий стан підприємства, а також результати його діяльності відповідно до прийнятих в міжнародній практиці основ ведення бухгалтерського обліку.

Недоліки в організації бухгалтерського обліку викликають відставання обліку, затримання подання звітних даних та іншої інформації. Наявність великих розривів в часі між моментом одержання обліково-економічної інформації і моментом її використання перешкоджає підвищенню економічної ефективності діяльності підприємств. Недоліки в організації обліку призводять до його заплутаності, створення умов для розкрадання матеріальних цінностей та інших зловживань, збільшення витрат на утримання облікового персоналу.

Дисципліна «Організація бухгалтерського обліку» забезпечує теоретичну підготовку здобувачів вищої освіти і разом з іншими дисциплінами формує інтегрований підхід до підготовки економістів.

Ціль - формування професійних компетентностей щодо організації бухгалтерського обліку і його методології, практичних навичок ведення бухгалтерського обліку підприємств, організацій, установ, підготовки й надання фінансової інформації різним користувачам для розробки, обґрунтування й прийняття управлінських рішень.

Завдання: ознайомлення з теоретичними основами з питань організації обліку, контролю й аналізу на підприємстві; вивчення раціональної структури облікового та контрольного процесу; дослідження оптимальних форм обліку для підприємств різних форм власності; вивчення процесів організації управління та організації технології бухгалтерського обліку, а також практична підготовка з метою придбання вмінь і навичок.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- сутність і значення організації бухгалтерського обліку;
- суб'єкти і об'єкти організації бухгалтерського обліку;
- форми організації бухгалтерського обліку;
- порядок формування і документальне оформлення облікової і договірної політики підприємства;
- особливості податкової політики підприємства;
- порядок ведення обліку з використанням різних форм;
- особливості комп'ютерної форми ведення бухгалтерського обліку;
- порядок розробки робочого плану рахунків на підприємстві;
- організацію документообігу та зберігання документів;
- особливості електронного документообігу;

- завдання організації бухгалтерського обліку активів підприємства;
- організацію документування оборотних активів;
- порядок проведення інвентаризації активів підприємства;
- завдання організації обліку пасивів підприємства;
- організацію документування операцій з власним капіталом і зобов'язаннями підприємства;
- порядок проведення інвентаризації зобов'язань підприємства;
- значення організації обліку витрат, доходів та фінансових результатів;
- організацію документування операцій з витратами, доходами та фінансовими результатами;
- вимоги до робочого місця бухгалтера.

Уміти:

- застосовувати теоретичні знання з організації бухгалтерського обліку у практичній діяльності;
- оформляти первинні документи та реєстри аналітичного і синтетичного обліку з операцій фінансово-господарської діяльності підприємства;
- забезпечувати повний і своєчасний облік руху грошових коштів і матеріальних цінностей з метою збереження власності підприємства;
- організовувати облік витрат підприємницької діяльності;
- узагальнювати облікову інформацію у фінансовій звітності та своєчасно надавати її зовнішнім і внутрішнім користувачам;
- розробити Положення про облікову та договірну політику підприємства;
- охарактеризувати організаційні, методичні та технічні складові облікової та договірної політики;
- обрати форму ведення бухгалтерського обліку;
- сформулювати робочий план рахунків;
- скласти графік документообігу;
- пояснити особливості складання електронного документу та порядок застосування електронного цифрового підпису;
- розробити Положення про облікову політику в частині витрат, доходів та фінансових результатів підприємства;
- розробити Положення про бухгалтерську службу та посадові інструкції для облікових працівників;
- охарактеризувати вимоги до обладнання робочого місця бухгалтера.

ЧАСТИНА І
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис початкової дисципліни

Найменування показника	Характеристика навчальної дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова дисципліна
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Кількість змістових модулів	2
Лекції, години	32
Практичні/семінарські, годин	32
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	116
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	5
самостійної роботи студента	8
Вид контролю	залік

1. Програма навчальної дисципліни

Ціль - формування професійних компетентностей щодо концептуальних основ організації бухгалтерського обліку і його методології, практичних навичок організації бухгалтерського обліку в управлінні підприємством, організацією, установою, підготовки й надання фінансової інформації різним користувачам для розробки, обґрунтування й прийняття управлінських рішень.

Завдання: ознайомлення з концептуальними засадами організації бухгалтерського обліку як інформаційного джерела для управління діяльністю суб'єкта господарювання; ознайомлення з теоретичними основами з питань організації обліку, контролю й аналізу на підприємстві; вивчення раціональної структури облікового та контрольного процесу; вивчення оптимальних форм обліку для підприємств різних форм власності; вивчення організації управління бухгалтерським обліком; вивчення організації технології бухгалтерським обліком, а також практична підготовка з метою придбання вмінь і навичок.

Предмет: сукупність теоретичних та практичних аспектів формування облікової інформації для організації обліку активів та пасивів підприємства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Основи організації бухгалтерського обліку

Тема 2. Організація облікової політики підприємства

- Тема 3. Організація облікового процесу
Тема 4. Організація роботи облікового апарату
Тема 5. Організація обліку власного капіталу
Тема 6. Організація обліку зобов'язань
Тема 7. Організація обліку праці та її оплати
Тема 8. Організація обліку довгострокових активів
Тема 9. Організація обліку оборотних активів
Тема 10. Організація обліку витрат і доходів
Тема 11. Організація обліку фінансових результатів

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сам.	лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Необхідність і сутність організації бухгалтерського обліку на підприємстві					
Тема 1. Основи організації бухгалтерського обліку	14	2	2	-	10
Тема 2. Організація облікової політики підприємства	14	2	2	-	10
Тема 3. Організація облікового процесу	16	2	2	-	12
Тема 4. Організація роботи облікового апарату	16	2	2	-	12
Разом за змістовим модулем 1	60	8	8	0	44
Змістовий модуль 2. Організація обліку необоротних та оборотних активів, витрат доходів та фінансових результатів					
Тема 5. Організація обліку власного капіталу	14	2	2	-	10
Тема 6. Організація обліку зобов'язань	14	2	2	-	10
Тема 7. Організація обліку праці та її оплати	20	4	4	-	12
Тема 8. Організація обліку довгострокових активів	18	4	4	-	10
Тема 9. Організація обліку оборотних активів	18	4	4	-	10
Тема 10. Організація обліку витрат і доходів	18	4	4	-	10
Тема 11. Організація обліку фінансових результатів	18	4	4	-	10
Разом за змістовим модулем 2	120	24	24	0	72
Усього годин	180	32	32	0	116

3. Теми семінарських /практичних/ лабораторних занять

№ п/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Необхідність і сутність організації бухгалтерського обліку у підприємстві		
1	Семінар – дискусія Сутність організації бухгалтерського обліку	2
2	Семінар з виконанням практичних завдань Облікова політика підприємства: її сутність	2
3	Семінар з виконанням практичних завдань Організація облікового процесу, його сутність	2
4	Семінар запитань і відповідей Методи організації роботи облікового апарату	2
Змістовий модуль 2. Організація обліку необоротних та оборотних активів, витрат доходів та фінансових результатів		
5	Семінар з виконанням практичних завдань Організація обліку власного капіталу	2
6.	Семінар з виконанням практичних завдань Організація обліку зобов'язань	2
7.	Семінар з виконанням практичних завдань Організація обліку праці та її оплати	2
8	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості організації обліку праці та її оплати на підприємствах	2
9.	Семінар з виконанням практичних завдань Організація обліку довгострокових активів	2
10.	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості організації обліку довгострокових активів на підприємствах	2
11.	Семінар з виконанням практичних завдань Організація обліку оборотних активів	2
12.	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості організації обліку оборотних активів на підприємствах	2
13.	Семінар з виконанням практичних завдань Організація обліку витрат і доходів	2
14.	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості організації обліку витрат і доходів на підприємствах	2
15.	Семінар з виконанням практичних завдань Організація обліку фінансових результатів діяльності підприємства	2
16.	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості організації обліку фінансових результатів діяльності підприємства	2
	Всього	32

4. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у впродовж семестру (100 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми семінарського/ практичного заняття	Аудиторна робота				Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1						
Тема 1	1	2	2		2	7
Тема 2		2	2		2	6
Тема 3		2	2		2	6
Тема 4		2		5	2	9
Разом змістовий модуль 1	1	8	6	5	8	28
Змістовий модуль 2						
Тема 5	1	2	1		2	6
Тема 6	1	2	1		2	6
Тема 7	1	2	1		2	6
Тема 8	1	2	1		2	6
Тема 9	1	2	1		2	6
Тема 10	1	2	1		2	6
Тема 11	1	2	1		2	6
Тема 12	1	2	1		2	6
Тема 13	2	1	1		2	6
Тема 14	1	1	1		2	5
Тема 15	1	1	1		1	4
Тема 16	1	1	1	5	1	9
Разом змістовий модуль 2	13	20	12	5	22	72
Усього	14	28	18	10	30	100

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
35	40	25	

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»

ЧАСТИНА 2
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ
ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

НЕОБХІДНІСТЬ І СУТНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 1. Основи організації бухгалтерського обліку

Семінар 1 «Сутність організації бухгалтерського обліку» *Семінар – дискусія*

План заняття:

1. Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Визначення організації бухгалтерського обліку та його мети.
2. Нормативно –правова база, що регламентує ведення бухгалтерського обліку в Україні.
3. Функції бухгалтерського обліку у системі управління підприємством.
4. Сутність предмету і методу бухгалтерського обліку.
5. Класифікація об'єктів обліку.
6. Характеристика рахунків як елементу методу обліку.
7. Взаємозв'язок між балансом і рахунками.
8. Подвійний запис як елементу методу обліку.
9. Характеристика Плану рахунків.

2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Організація обліку та характеристика його принципів.
2. Характеристика національних П(с)БО.
3. Мета та сутність бухгалтерського обліку.
4. Регулювання та організація бухгалтерського обліку на підприємстві.
5. Формування облікової політики підприємства.
6. Побудова та характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку.
7. Форми ведення бухгалтерського обліку.
8. Законодавча основа порядку документального оформлення господарських операцій.
9. Сутність та завдання документообігу на підприємстві.

Тема 2. Організація облікової політики підприємства

Семінар 2 «Облікова політика підприємства: її сутність» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття облікової політики підприємства
2. Формування облікової політики підприємства
3. Порядок розробки робочого плану рахунків
4. Форми бухгалтерського обліку

2. Виконання практичних завдань:

1. Визначити переваги й недоліки в кожній з нижченаведених форм ведення бухгалтерського обліку: введення до штату підприємства посади бухгалтера; користування послугами фахівця з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець; ведення бухгалтерського обліку аудиторською фірмою; самостійне ведення бухгалтерського обліку і складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства.

2. Необхідно:

- визначити, в яких з наведених випадків працівники підприємства несуть повну матеріальну відповідальність.

Дані для виконання:

№ п/п	Випадки	Відповідальність (повна/неповна)
1	Матеріальну шкоду заподіяно не при виконанні трудових обов'язків	
2	Матеріальну шкоду заподіяно зайвими грошовими виплатами	
3	Причиною матеріальної шкоди є недостача, навмисне знищення матеріалів	
4	Матеріальну шкоду завдано неправильною організацією обліку і зберігання матеріальних або грошових цінностей	
5	Матеріальна шкода виникла з вини працівника, з яким укладений письмовий договір про повну матеріальну відповідальність	
6	Матеріальну шкоду завдано через недбалість	
7	Відсутні цінності, що були отримані працівником у підзвіт за разовим дорученням.	

3. Серед перелічених рахунків виберіть активні й пасивні: «Основні засоби», «Витрати на збут», «Знос основних засобів», «Статутний капітал», «Розрахунки з постачальниками», «Готівка», «Виробничі запаси», «Відстрочені податкові активи», «Розрахунки за виданими авансами», «Розрахунки з підзвітними особами», «Доходи майбутніх періодів», «Додатковий капітал», «Витрати майбутніх періодів», «Розрахунки за одержаними авансами».

4. Необхідно:

- вибрати дані, які відображаються в наказі про облікову політику підприємства та в додатках до нього.

Дані для виконання:

Перелік показників підприємства	Так/ні	Перелік показників підприємства	Так/ні
Форма власності		Межа істотності	
Метод амортизації основних засобів		Галузь діяльності	
Розмір статутного капіталу		Порядок створення резервів сумнівних боргів	
Вартісна межа віднесення активів до інших необоротних матеріальних активів		Питома вага кожного засновника в статутному капіталі підприємства	
Форма обліку		Місцезнаходження підприємства	
Перелік контрагентів		Очікувані напрямки інвестування	
Порядок документообігу		Склад інвентаризаційної комісії	
Перелік матеріально відповідальних осіб		Середньоспискова чисельність працюючих	
Технологія виробництва		Методі оцінки вибуття запасів	
Метод амортизації та діапазон термінів використання нематеріальних активів		Перелік форм первинних документів, які застосовуються на підприємстві	
Розмір податку на прибуток		Порядок розподілу прибутку	

5. Необхідно:

- визначити відповідні елементи облікової політики й заповнити наведену таблицю.

Дані для виконання:

Таблиця 1

Об'єкти облікової політики	Елементи облікової політики
1	2
Основні засоби	

Продовження таблиці 1

1	2
Нематеріальні активи	
Інші необоротні матеріальні активи	
Запаси	
Поточна дебіторська заборгованість	
Поточні фінансові інвестиції	
Забезпечення майбутніх витрат і платежів	
Доходи і витрати звітного періоду	
Власний капітал	
Зобов'язання	

6. Які з перелічених статей належать до активу, а які до пасиву?

Статутний капітал, запаси, дебіторська заборгованість, короткострокові кредити банків, поточні фінансові інвестиції, векселі видані, грошові кошти, будівлі, споруди, резервний капітал, цільове фінансування, векселі отримані, доходи майбутніх періодів, позика банку, прибутки, заборгованість покупців.

7. Поділіть наведені документи на розпорядчі, виконавчі, бухгалтерського оформлення та комбіновані: розрахунок податку на прибуток, довіреність на отримання матеріальних цінностей, акт приймання матеріалів, наказ про призначення комісії у справі втрачених документів, акт на списання інвентарю, гарантійний лист про оплату, договір купівлі-продажу, наказ про прийняття працівника на роботу, прибутковий касовий ордер, акт приймання-передачі основних засобів, вимога на отримання матеріалів, відомість нарахування зносу основних засобів, платіжне доручення, авансовий звіт, відомість нарахування заробітної плати, розпорядження про оплату виконаних сумісниками робіт.

Тема 3. Організація облікового процесу

Семінар 3 «Організація облікового процесу, його сутність»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Об'єкти організації облікового процесу.
2. Організація облікових номенклатур.
3. Організація носіїв облікової інформації.
4. Графік документообігу.
5. Організація зберігання та утилізації первинних документів.
6. Форми організації бухгалтерського облікового процесу.

2. Виконання практичних завдань:

1. Необхідно: розробити наказ про облікову політику з урахуванням специфіки кожного конкретного підприємства (на основі умовних даних); обґрунтувати, як положення наказу про облікову політику відповідають меті, що стоїть перед підприємством.

2. Необхідно: визначити строки зберігання первинних документів.

Дані для виконання:

Найменування документів	Строк зберігання
Прибуткові й видаткові касові ордери	
Виписка банку	
Авансові звіти	
Накладна на відпуск матеріалів	
Прибуткові ордери на матеріали	
Платіжні банківські документи	
Платіжна відомість на заробітну плату	
Договір	
Акт прийому-передачі	
Відомість нарахування заробітної плати	

3. Скласти акт прийому–передачі документів бухгалтерського обліку, фінансової і податкової звітності при зміні головного бухгалтера.

4. Необхідно: описати порядок організації документообігу на підприємстві на підставі наведених даних. Дані для виконання:

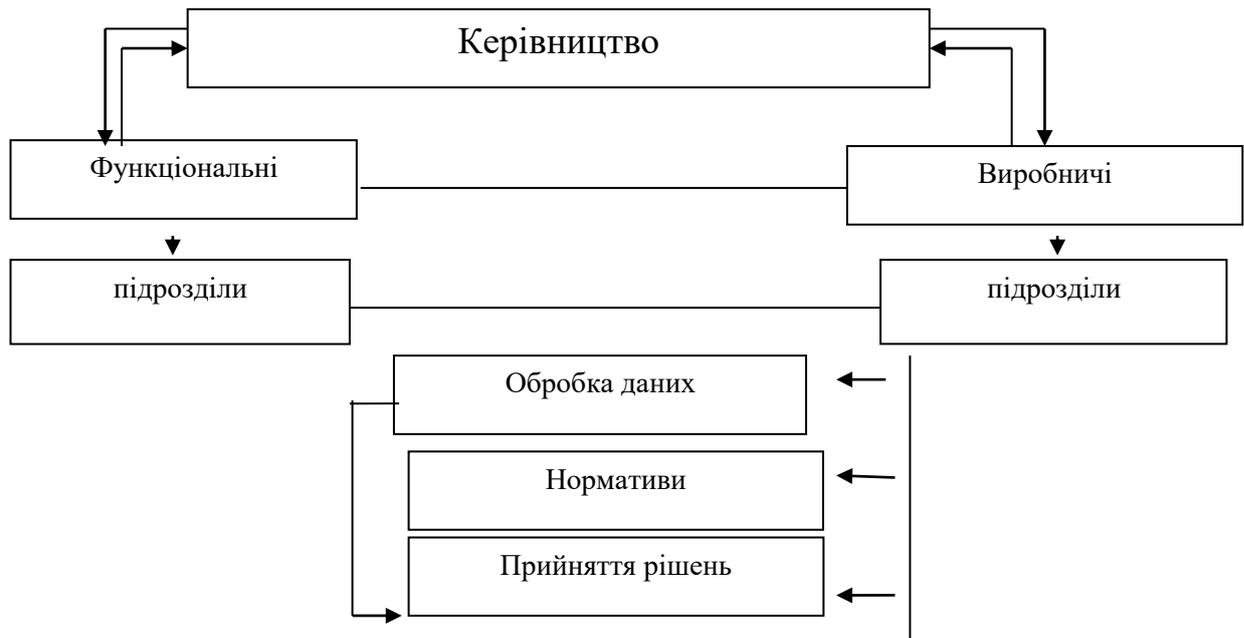


Рис. 1 - Схема організації документообігу

Тема 4. Організація роботи облікового апарату

Семінар 4 «Методи організації роботи облікового апарату»

Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Організаційна структура бухгалтерії та її типи.
2. Принципи та форми побудови структури облікового апарату.
3. Вимоги до бухгалтерського апарату.
4. Централізована та децентралізована структура бухгалтерії.
5. Регламентация обов'язків облікових працівників.
6. Планування діяльності бухгалтерії.

2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Типи бухгалтерських служб.
2. Структура облікового апарату.
3. Посадові інструкції працівників бухгалтерії.
4. Посадова інструкція головного бухгалтера.
5. Професійна етика бухгалтера.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ ТА ОБОРОТНИХ АКТИВІВ, ВИТРАТ, ДОХОДІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Тема 5. Організація обліку власного капіталу

Семінар 5 «Організація обліку власного капіталу»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Основні завдання та нормативна база організації обліку власного капіталу.

2. Поняття та класифікація власного капіталу за діючими стандартами обліку.

3. Організація обліку формування статутного капіталу.

4. Організація обліку неоплаченого, пайового, додаткового, вилученого та резервного капіталу.

5. Організація обліку змін статутного капіталу.

2. Виконання практичних завдань:

Вставити пропущені слова у наведені визначення.

1. Вилучений капітал - це фактична собівартість акцій власної емісії, _____ товариством у своїх акціонерів.

2. Сума статутного капіталу, яка на дату реєстрації підприємства заявлена, але _____ засновниками, представляє собою неоплачений капітал підприємства.

3. Резервний капітал - це сума резервів, створених відповідно до чинного законодавства або установчих документів за рахунок _____ підприємства.

4. Проаналізувати, відобразити в обліку за допомогою бухгалтерських проведення.

Засновники ПАТ зареєстрували випуск акцій на суму 1000000 грн. (10000 акцій по номінальній вартості 100 грн.). Емісійна вартість акцій - 105 грн. за 1 акцію. До дня скликання установчих зборів внесено 67 % вартості акцій, з них:

- коштами - 30 %; основними засобами - 10 %, нематеріальними активами - 5%; ТМЦ - 15 %; цінними паперами - 7 %.

Сплачено держмити - 0,1% оголошеної вартості випуску акцій - 1000 грн.

На установчих зборах схвалюються угоди, укладені засновниками і затверджується оцінка внесків, внесених у натуральній формі.

Тема 6. Організація обліку зобов'язань

Семінар 6 «Організація обліку зобов'язань»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття, класифікація та оцінка зобов'язань.
2. Організація обліку позик банку.
3. Організація обліку векселів виданих, зобов'язань за облігаціями та з оренди.
4. Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.
5. Організація обліку розрахунків за податками, платежами та за страхуванням.
6. Організація обліку іншої кредиторської заборгованості.

2. Виконання практичних завдань:

1. Необхідно:

- визначити, з якого терміну підприємство повинно відліковувати строк позовної давності.

Дані для виконання:

- за договором №2 від 05.06. 2019 року ТОВ «Аркада» 10.05. 2019 року відвантажило продукцію ПП «Крона». Строк оплати і момент затребування у договорі не зазначені. 10.06. 2020 року кредитор надіслав листа з повідомленням про вручення на адресу боржника з вимогою про оплату. Лист отриманий ПП «Крона» 13.06. 2020 року.

- за договором №5 від 15.03.2020 року ТОВ «Неола» повинно здійснити передплату за товар ТОВ «Рума» 20.03. 2020 року. Передплата на рахунок ТОВ «Рума» не надійшла. Товар відвантажено 29.03.2020 року без попередньої оплати.

- за договором №4 від 15.04. 2020 року на ПП «Удар» 15.05.2020 року отримано товар на умовах відстрочення платежу до 15.12. 2020 року.

3. Необхідно:

- визначити резерв сумнівних боргів на 01.07.2020 року, використовуючи метод класифікації дебіторської заборгованості залежно від термінів погашення;

- відобразити нарахування резерву сумнівних боргів, а також списання безнадійної заборгованості в обліку.

Дані для виконання:

У липні 2020 року минуло три роки з моменту виникнення заборгованості підприємства «Колос» в сумі 12000 грн.

Місяць	Фактично списана безнадійна дебіторська заборгованість, тис. грн.			Сальдо дебіторської заборгованості на кінець місяця, тис. грн.		
	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група
Січень	-	10	20	250	100	60
Лютий	-	-	-	215	75	40
Березень	5	7	30	310	115	100
Квітень	-	-	-	400	120	30
Травень	6	8	15	350	135	150
Червень	-	10	25	500	140	35
Разом				-	-	-

4. Необхідно:

- визначити резерв сумнівних боргів на кінець 2020 року використовуючи метод питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході від реалізації продукції.

Дані для виконання:

2016 р. :

- чистий дохід від реалізації - 5000000 грн.

- фактично списана безнадійна заборгованість – 60000 грн.;

2017 р.:

- чистий дохід від реалізації - 6000000 грн.

- фактично списана безнадійна заборгованість – 55000 грн.;

2018 р.:

- чистий дохід від реалізації - 6500000 млн. грн.

- фактично списана безнадійна заборгованість - 65000 грн.;

2019 р. :

- чистий дохід від реалізації - 7000000грн.

5. Необхідно:

- розрахувати суму відсотків, належних до сплати;

- скласти графік погашення зобов'язань за кредитним договором;

Дані для виконання:

1-го червня підприємству наданий кредит у розмірі 500000 грн. строком на три роки під 20 % річних. Умовами кредитного договору передбачено, що заборгованість підприємства по основній сумі боргу погашається щороку, частинами, одночасно з виплатою відсотків за кредит.

Дата	Погашення основної суми боргу, грн.	Відсотки за кредит, грн.	Сума виплат, грн. (гр.2+гр.3)	Залишок основної суми кредиту, грн.
1	2	3	4	5

Тема 7. Організація обліку праці та її оплати

Семінар 7 «Організація обліку праці та її оплати» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Завдання та принципи організації обліку праці та її оплати.
2. Кадрова документація: склад, види.
3. Організація обліку оплати праці.
4. Організація обліку відпусток, їх розрахунок та оплата.
5. Організація синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з оплати праці.

2. *Виконання практичних завдань:*

1. Необхідно:
 - розробити і затвердити у встановленому порядку посадову інструкцію головного бухгалтера підприємства;
 - скласти індивідуальний графік роботи головного бухгалтера і структурний графік роботи відділу бухгалтерії.

2. Необхідно:

- обрати організаційну структуру бухгалтерії та відобразити її за допомогою схеми.

Дані для виконання:

ПАТ «ОМЕЗ» створюється на базі міського молокозаводу. Частина акцій належить трудовому колективу. Планується виготовляти три види продукції: кефір, масло селянське, сир. Відповідно працюватимуть три виробничих цехи,

передбачений допоміжний цех для незалежного водо- та енергопостачання, автопарк для транспортування готової продукції. Функціонує відділ матеріально-технічного постачання і відділ збуту. Загальна кількість працюючих - 1200 чоловік.

3. Необхідно:

- вибрати організаційну форму побудови бухгалтерії та затвердити її в наказі про облікову політику;
- розробити Положення про організацію бухгалтерської служби на підприємстві;
- підготувати наказ про звільнення з посади головного бухгалтера (причина звільнення на розсуд студента);
- оформити наказом прийняття на роботу головного бухгалтера;
- укласти контракт з новопризначеним головним бухгалтером;
- скласти акт приймання-передачі справ.

Тема 7. Організація обліку праці та її оплати

Семінар 8 «Особливості організації обліку праці та її оплати на підприємствах»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Складові фонду оплати праці: організація їх обліку.
2. Організація обліку складових фонду додаткової заробітної плати.
3. Складові інших заохочувальних та компенсаційних виплат.
4. Організація обліку виплат, які не включаються до фонду оплати праці
5. Суть штатного розпису.
6. Суть мінімальної заробітної плати.
7. Організація обліку витрат на оплату праці.
8. Організація обліку утримань із заробітної плати.
9. Організація обліку розрахунків з бюджетом за податками та обов'язковими платежами.
10. Розміри допомоги при народженні дитини.

2. Виконання практичних завдань:

1. Сонько М. К., токарь 4-го розряду ТОВ «Лагода», згідно з табелем обліку робочого часу у лютому 2020 року відпрацював 20 днів (тривалість робочого дня — 8 год.). За цей місяць відділ технічного контролю прийняв від

нього 410 деталей належної якості. Норма часу на виготовлення однієї з них становить 30 хвилин. Відрядна розцінка — 5,0 грн за штуку, при перевищенні норми виробітку її збільшують на 10%. Нарахуйте зарплату Сонько М.К. за лютий 2020 року та відобразіть у бухгалтерському обліку.

2. Романюк П. Я., працівник відділу збуту, який у лютому 2020 року додатково працював продавцем-консультантом, із 21 робочих днів відпрацював 19 днів. За штатним розписом його оклад 8850 грн. Крім того, за суміщення посад йому встановили надбавку в розмірі 30%.

Нарахуйте зарплату Романюку П.Я. за лютий 2020 року та відобразіть у бухгалтерському обліку.

Тема 8. Організація обліку довгострокових активів

Семінар 9 «Організація обліку довгострокових активів» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Організація первинного обліку основних засобів.
2. Організація обліку надходження основних засобів.
3. Організація обліку амортизації основних засобів.
4. Організація обліку ремонту основних засобів.

2. Виконання практичних завдань:

1. Для виробничих потреб підприємством придбаний легковий автомобіль, вартістю 180000 грн., в тому числі ПДВ – 30000 грн. Зроблена передоплата постачальникові (аванс).

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції.

2. Нарахувати амортизацію методом прямолінійного списання, якщо первісна вартість об'єкту 150000 грн., ліквідаційна вартість – 10000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

3. Нарахувати амортизацію методом зменшення залишкової вартості, якщо первісна вартість об'єкту 10000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

4. Нарахувати амортизацію методом прискореного зменшення залишкової вартості, якщо первісна вартість об'єкту 100000 грн., ліквідаційна вартість – 10000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

5. Нарахувати амортизацію кумулятивним методом, якщо первісна вартість об'єкту 100000 грн., ліквідаційна вартість – 10000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

6. Нарахувати амортизацію виробничим методом, якщо первісна вартість об'єкту 10000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Плановий випуск продукції - 50000 одиниць. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації, якщо відомо, що за перший рік експлуатації об'єкта випуск продукції склав 10000, за другий - 11000, за третій - 10100, за четвертий - 9000 і за п'ятий - 9900 одиниць.

Тема 8. Організація обліку довгострокових активів

Семінар 10 «Особливості організації обліку довгострокових активів на підприємствах»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Організація обліку вибуття основних засобів
2. Організація обліку орендних та лізингових операцій.
3. Організація обліку інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів.

2. Виконання практичних завдань:

1. Підприємство безплатно передає іншому підприємству:
 - а) естакаду для ремонту автомобілів, первісна вартість якої 500000 грн., а сума зносу - 200000 грн. (40 %);
 - б) комп'ютер вартістю 27000 грн. зі зносом, що дорівнює 8100 грн. (30%).
 Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

2. Первісна вартість придбаного у грудні 2020 року верстата 180000 грн., термін його корисної експлуатації - 5 років. Очікується, що ліквідаційна вартість верстата становитиме 5000 грн.

Розрахувати щорічну суму амортизації методом зменшення залишкової вартості. Зробити бухгалтерські проведення з придбання та нарахування амортизації за перший квартал (помісячно).

4. Підприємство нараховує в звітному періоді амортизацію основних засобів в сумі 184000 грн., загальновиробничих основних засобів – в сумі 170000 грн., а також адміністративних основних засобів – 240000 грн. Відобразити у бухгалтерському обліку вище вказані операції за допомогою кореспонденції рахунків.

5. Підприємство безплатно передає приміщення виробничого цеху (первісна вартість – 2800000 грн., а знос – 1900000 грн.) і виробниче устаткування (первинна вартість – 1100000 грн., знос – 800000 грн.) Відобразити дані операції за допомогою бухгалтерських проведеннь.

6. Підприємство має на балансі основні засоби (споруда) балансовою вартістю 670000 грн. (первісна вартість складає 1000000 грн., а сума зносу – 330000 грн.). Цей об'єкт основних засобів підприємство передає своєму учаснику в погашення заборгованості викупленої у цього учасника долі вартістю 700000 грн. ПДВ – 140000 грн. Всього з ПДВ – 840000 грн. Відобразити господарські операції у бухгалтерському обліку.

7. Підприємство ліквідувало об'єкт основних засобів у зв'язку з його моральним зносом. Його первісна вартість – 100000 грн., сума зносу – 22700 грн., сума витрат, пов'язаних з ліквідацією основних засобів – 6500 грн., вартість оприбуткованих виробничих запасів від розборки об'єкту основних засобів – 2000 грн.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції.

Тема 9. Організація обліку оборотних активів

Семінар 11 «Організація обліку оборотних активів»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Основні завдання організації обліку запасів.
2. Визначення, класифікація та оцінка запасів.

3. Оцінка запасів.
4. Організація первинного обліку руху запасів.

2. Виконання практичних завдань:

1. Необхідно:

- обчислити вартість запасів на дату балансу з урахуванням уцінки;
- скласти акт уцінки запасів;
- визначити наслідки уцінки.

Дані для виконання:

Протягом 6 місяців на складі підприємства знаходився товар, який підприємство неспроможне було реалізувати. Вартість партії товару - 8000 грн. Комісією було встановлено, що товар втратив свої якісні характеристики, було прийнято рішення про уцінку товару на 20%.

2. Визначити балансову вартість придбаних матеріалів за умови, що постачальнику сплачено 60000 грн., у тому числі ПДВ – 10000 грн. За послуги транспортування – 2540 грн., в т.ч. ПДВ – 423,33 грн., частину матеріалів на загальну суму 1800 грн. було повернено постачальнику з огляду на невідповідність якості умовам укладеної угоди.

3. Підприємство отримало сировину, за яку попередньо сплатило постачальнику 12400 грн. з ПДВ. Витрати на доставку сторонньою організацією склали 1600 грн. з ПДВ, вантажно-розвантажувальні роботи здійснено власними силами, за які нарахована зарплата у розмірі 4000 грн. На підставі наведених даних зробити всі можливі бухгалтерські проведення та пояснення до них.

Тема 9. Організація обліку оборотних активів

Семінар 12 «Особливості організації обліку оборотних активів на підприємствах»

Семінар з виконанням практичних завдань

1. Організація обліку надходження, зберігання та вибуття запасів.
2. Організація синтетичного та аналітичного обліку запасів.
3. Організація обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів.

2. Виконання практичних завдань:

1. Підприємством у звітному періоді придбані МШП на суму 64000 грн. (у тому числі ПДВ - 8000 грн.). Частина МШП на суму 26000 грн. передана в експлуатацію. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

2. Протягом звітного періоду МШП первісною вартістю 10200 грн. передані зі складу в експлуатацію. Через деякий час частина МШП на суму 2400 грн. повернута на склад підприємства. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. У звітному періоді підприємство придбало товар на суму 42000 грн. (у тому числі ПДВ - 7000 грн.) і реалізувало товарів покупцям на суму 18000 грн. (у тому числі ПДВ - 3000 грн.). Облікова вартість реалізованого товару склала 7000 грн. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

4. ТОВ «Позитив» придбало паливо на суму 1300000 грн. у постачальника. Транспортні витрати склали 28000 грн., оплата праці водія 10200 грн. Визначити первісну вартість палива і відобразити дані операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 10. Організація обліку витрат і доходів

Семінар 13 «Організація обліку витрат і доходів»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Умови визначення доходу.
2. Класифікація доходів.
3. Облік доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).
4. Облік інших операційних доходів.
5. Облік доходів від фінансової діяльності.
6. Облік доходів, які виникають у ході інвестиційної діяльності.

2. Виконання практичних завдань:

1. Необхідно:

- виконати класифікацію доходів та результатів діяльності в бухгалтерському обліку за відповідними групами.

Дані для виконання:

Таблиця 1

Види надходжень	Види доходів за класифікаційною ознакою			
	Дохід від реалізації	Інші операційні доходи	Фінансові доходи	Інші доходи
1	2	3	4	5
1. Дивіденди одержані				

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
2. Дохід від спільної діяльності				
3. Дохід від реалізації робіт і послуг				
4. Дохід від цільового фінансування				
5. Дохід від безоплатно одержаних активів				
6. Одержані штрафи, пені, неустойки				
7. Дохід від реалізації товарів				
8. Дохід від реалізації оборотних активів				
9. Одержані гранти та субсидії				
10. Відсотки одержані				
11. Відшкодування раніше списаних активів				
12. Дохід від реалізації майнових комплексів				
13. Дохід від списання кредиторської заборгованості				
14. Дохід від реалізації іноземної валюти				
15. Дохід від реалізації фінансових інвестицій				

Тема 10. Організація обліку доходів і витрат

Семінар 14 «Особливості організації обліку доходів і витрат на підприємствах»

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Економічна сутність та класифікація витрат.

2. Групування витрат за економічними елементами.
3. Організація обліку матеріальних витрат.
4. Організація обліку витрат на оплату праці та відрахувань на соціальні заходи.
5. Організація обліку амортизації та інших операційних витрат.
6. Організація обліку інших затрат.
7. Формування та організація обліку собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).
8. Організація обліку загальновиробничих витрат.
9. Організація обліку операційних витрат.
10. Організація обліку витрат іншої звичайної діяльності.

2. Виконання практичних завдань:

Необхідно:

- провести класифікацію витрат за відповідними ознаками.

Дані для виконання:

Таблиця 1

Види витрат	Операційна діяльність			Фінансова діяльність	Інша діяльність	
	Собівартість	Адміністративні витрати	Витрати на збут			
1	2	3	4	5	6	7
1. Оплата праці апарату управління						
2. Представницькі витрати						
3. Заробітна плата робітників основного виробництва						
4. Собівартість реалізованих необоротних активів						
5. Витрати від браку продукції						
6. Витрати на рекламу та дослідження ринку						
7. Витрати на охорону праці						
8. Витрати за договором фінансового лізингу						
9. Вартість сировини та матеріалів на виготовлення продукції						
10. Витрати на проведення річних зборів акціонерів						
11. Витрати на знецінення запасів						
12. Витрати на ремонт тари						

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7
13. Нестачі незавершеного виробництва						
14. Собівартість реалізованої іноземної валюти						
15. Заробітна плата директора підприємства						
16. Собівартість реалізованих фінансових інвестицій						
17. Визнані штрафи та пені						
18. Витрати на проценти по кредитах банку						
19. Витрати на врегулювання суперечок у судових органах						
20. Комісійні винагороди продавцям						
21. Витрати на передпродажну підготовку товарів						
22. Плата за послуги банку						

2. Необхідно:

-вказати, на підставі яких первинних документів відображають накопичення відповідних видів адміністративних витрат.

Таблиця 2

№ п/п	Види адміністративних витрат	Первинні документи
1	2	3
1	Загальні корпоративні витрати: - організаційні витрати; - витрати на проведення річних зборів; - представницькі витрати.	Звіт про використання підзвітних сум Акт виконаних робіт Акт закупки Виписка банку
2	Витрати на службові відрядження	Довідка бухгалтерії
3	Витрати на утримання апарату управління підприємством	Накладна Видатковий касовий ордер Прибутковий касовий ордер Посвідчення про відрядження Розрахунково-платіжна відомість Розрахунок бухгалтерії Рахунок - фактура

Продовження таблиці 2

1	2	3
4	Витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів: - амортизація; - опалення, освітлення	
5	Винагороди за професійні послуги	
6	Витрати на зв'язок	
7	Витрати на врегулювання спорів у судових органах	
8	Податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі	
9	Плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків	

Тема 11. Організація обліку фінансових результатів діяльності підприємства

Семінар 15 «Організація обліку фінансових результатів діяльності підприємства»

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття фінансових результатів та порядок їх формування.
2. Класифікація фінансових результатів.
3. Характеристика рахунку 79 «Фінансові результати».
4. Методика визначення фінансових результатів від операційної діяльності.
5. Методика визначення фінансових результатів від фінансової діяльності.
6. Методика визначення фінансових результатів від іншої операційної діяльності.

2. Виконання практичних завдань:

1. Необхідно:

- вказати, на підставі яких первинних документів відображають накопичення інформації про відповідні види доходів від основної діяльності.

Дані для виконання:

№ п/п	Види доходів від основної діяльності	Первинні документи
1	Дохід від реалізації готової продукції	Звіт про використання підзвітних сум
2	Дохід від реалізації товарів	Акт виконаних робіт
3	Дохід від реалізації робіт і послуг	Акт закупки
4	Дохід від реалізації іноземної валюти	Акт проведених робіт
5	Дохід від реалізації інших оборотних активів	Видатковий касовий ордер
6	Дохід від операційної оренди активів	Виписка банку
7	Дохід від операційної курсової різниці	Довідка бухгалтерії
8	Одержані штрафи, пені, неустойки	Накладна
9	Відшкодування раніше списаних активів	Прибутковий касовий ордер
10	Дохід від списання кредиторської заборгованості	Посвідчення про відрядження
11	Одержані гранти та субсидії	Рахунок - фактура
12	Фінансовий результат основної діяльності	Розрахунково-платіжна відомість Розрахунок бухгалтерії

2. Необхідно:

- визначити доходи кожного місяця 1 кварталу шляхом використання двох методів - питомої ваги витрат, яких зазнає підприємство у зв'язку з наданням послуг, у загальному обсягу витрат та методу питомої ваги послуг на певну дату в загальному обсягу послуг.

Навчальний центр проводить трьохмісячні курси з підготовки бухгалтерів. Початок навчання-01.01.2019 р., курс навчання -120 годин. Загальна вартість навчання згідно із затвердженим кошторисом - 9000 грн. Надійшла оплата за навчання згідно з угодами про надання послуг: на 01.01.2019 р.– 6000 грн., на 01.02.2019 р.–2000 грн., на 01.03.2019 р.-1000 грн. Усього-9000 тис. грн.(без ПДВ).

Виконані роботи:

- січень - 40 год.;
- лютий - 30 год.;
- березень - 50 год.

Згідно з кошторисом витрат оплата викладачам за навчальну годину (включаючи нарахування на обов'язкове страхування) складає 20 грн., адміністративні загальногосподарські витрати кожного місяця - 1500 грн.

Тема 11. Організація обліку фінансових результатів діяльності підприємства

Семінар 16 «Особливості організації обліку фінансових результатів діяльності підприємства»

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Організація обліку фінансових результатів від операційної діяльності.
2. Особливості організації обліку фінансових результатів від фінансової діяльності.
3. Особливості організації обліку фінансових результатів від іншої операційної діяльності.

2. Виконання практичних завдань:

1. Підприємство реалізувало готову продукцію в обмін на основні засоби - обладнання на загальну суму 86000 грн. (у тому числі ПДВ). Собівартість реалізованої продукції - 57000 грн. Адміністративні витрати на реалізовану продукцію - 15000 грн. Витрати на збут готової продукції - 10200 грн. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку. Визначити фінансовий результат.

2. Підприємство реалізувало готову продукцію на загальну суму 240000 грн. з ПДВ. Собівартість готової продукції - 127000 грн. Адміністративні витрати на реалізовану продукцію - 36000 грн. Витрати на збут готової продукції - 32200 грн.. Визначити фінансовий результат та відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. ПАТ «Ельвіра» у поточному році отримало:

- доходи від реалізації товарів на суму 2156000 грн.;
- інші операційні доходи на суму 220000 грн.;
- інші доходи на суму 33000 грн.;
- інші фінансові доходи на суму 23000 грн.

Собівартість реалізованого товару склала 9200000 грн., адміністративні витрати – 312000 грн., витрати на збут – 125000 грн., інші витрати операційної діяльності – 550000 грн., інші витрати – 32000 грн., фінансові витрати – 88000 грн. Сума отриманих передплат від покупців за звітний період склала 772000

грн. Визначити прибуток підприємства та податок на прибуток згідно даних фінансового обліку та загальну суму податку на прибуток згідно чинного законодавства.

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

НЕОБХІДНІСТЬ І СУТНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 1. Основи організації бухгалтерського обліку

Тема 2. Організація облікової політики підприємства

Семінар 1 «Сутність організації бухгалтерського обліку та облікової політики»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Визначення організації бухгалтерського обліку та його мети.
2. Нормативно – правова база, що регламентує ведення бухгалтерського обліку в Україні.
3. Функції бухгалтерського обліку у системі управління підприємством.
4. Сутність предмету і методу бухгалтерського обліку.
5. Класифікація об'єктів обліку.
6. Характеристика рахунків як елементу методу обліку.
7. Взаємозв'язок між балансом і рахунками.
8. Подвійний запис як елементу методу обліку.
9. Характеристика Плану рахунків.
10. Поняття облікової політики підприємства
11. Формування облікової політики підприємства
12. Порядок розробки робочого плану рахунків
13. Форми бухгалтерського обліку

2. Виконання практичних завдань:

1. Необхідно:
 - вибрати дані, які відображаються в наказі про облікову політику підприємства та в додатках до нього.

Дані для виконання:

Перелік показників підприємства	Так/ні	Перелік показників підприємства	Так/ні
Форма власності		Межа істотності	
Метод амортизації основних засобів		Галузь діяльності	
Розмір статутного капіталу		Порядок створення резервів сумнівних боргів	
Вартісна межа віднесення активів до інших необоротних матеріальних активів		Питома вага кожного засновника в статутному капіталі підприємства	
Форма обліку		Місцезнаходження підприємства	
Перелік контрагентів		Очікувані напрямки інвестування	
Порядок документообігу		Склад інвентаризаційної комісії	
Перелік матеріально відповідальних осіб		Середньоспискова чисельність працюючих	
Технологія виробництва		Методі оцінки вибуття запасів	
Метод амортизації та діапазон термінів використання нематеріальних активів		Перелік форм первинних документів, які застосовуються на підприємстві	
Розмір податку на прибуток		Порядок розподілу прибутку	

2. Необхідно:

- визначити відповідні елементи облікової політики й заповнити наведену таблицю. Дані для виконання:

Об'єкти облікової політики	Елементи облікової політики
Основні засоби	
Нематеріальні активи	
Інші необоротні матеріальні активи	
Запаси	
Поточна дебіторська заборгованість	
Поточні фінансові інвестиції	
Забезпечення майбутніх витрат і платежів	
Доходи і витрати звітного періоду	
Власний капітал	
Зобов'язання	

3. Які з перелічених статей належать до активу, а які до пасиву?

Статутний капітал, запаси, дебіторська заборгованість, короткострокові кредити банків, поточні фінансові інвестиції, векселі видані, грошові кошти, будівлі, споруди, резервний капітал, цільове фінансування, векселі отримані, доходи майбутніх періодів, позика банку, прибутки, заборгованість покупців.

4. Поділіть наведені документи на розпорядчі, виконавчі, бухгалтерського оформлення та комбіновані: розрахунок податку на прибуток, довіреність на отримання матеріальних цінностей, акт приймання матеріалів, наказ про призначення комісії у справі втрачених документів, акт на списання інвентарю, гарантійний лист про оплату, договір купівлі-продажу, наказ про прийняття працівника на роботу, прибутковий касовий ордер, акт приймання-передачі основних засобів, вимога на отримання матеріалів, відомість нарахування зносу основних засобів, платіжне доручення, авансовий звіт, відомість нарахування заробітної плати, розпорядження про оплату виконаних сумісниками робіт.

Тема 3. Організація облікового процесу

Тема 4. Організація роботи облікового апарату

Семінар 2 «Організація облікового процесу та роботи облікового апарату»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Об'єкти організації облікового процесу.
2. Організація облікових номенклатур.
3. Організація носіїв облікової інформації.
4. Графік документообігу.
5. Організація зберігання та утилізації первинних документів.
6. Форми організації бухгалтерського облікового процесу.
7. Організаційна структура бухгалтерії та її типи.
8. Принципи та форми побудови структури облікового апарату.
9. Вимоги до бухгалтерського апарату.
10. Централізована та децентралізована структура бухгалтерії.
11. Регламентація обов'язків облікових працівників.
12. Планування діяльності бухгалтерії.

2. Виконання практичних завдань:

1. Необхідно: розробити наказ про облікову політику з урахуванням специфіки кожного конкретного підприємства (на основі умовних даних); обґрунтувати, як положення наказу про облікову політику відповідають меті, що стоїть перед підприємством.

2. Необхідно: визначити строки зберігання первинних документів.

Дані для виконання:

Найменування документів	Строк зберігання
Прибуткові й видаткові касові ордери	
Виписка банку	
Авансові звіти	
Накладна на відпуск матеріалів	
Прибуткові ордери на матеріали	
Платіжні банківські документи	
Платіжна відомість на заробітну плату	
Договір	
Акт прийому-передачі	
Відомість нарахування заробітної плати	

3. Скласти акт прийому–передачі документів бухгалтерського обліку, фінансової і податкової звітності при зміні головного бухгалтера.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ ТА ОБОРОТНИХ АКТИВІВ, ВИТРАТ, ДОХОДІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Тема 5. Організація обліку власного капіталу

Тема 6. Організація обліку зобов'язань.

Тема 7. Організація обліку праці та її оплати.

Семінар 3 «Організація обліку власного капіталу та зобов'язань.

Організація обліку праці та її оплати»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Основні завдання та нормативна база організації обліку власного капіталу.
2. Поняття та класифікація власного капіталу за діючими стандартами обліку.
3. Організація обліку формування статутного капіталу.
4. Організація обліку неоплаченого, пайового, додаткового, вилученого та резервного капіталу.
5. Організація обліку змін статутного капіталу.
6. Поняття, класифікація та оцінка зобов'язань.
7. Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.
8. Організація обліку розрахунків за податками, платежами та за страхуванням.
9. Організація обліку іншої кредиторської заборгованості.
10. Організація обліку нарахування заробітної плати.
11. Організація обліку утримань із заробітної плати.
12. Організація обліку розрахунків з бюджетом за податками та обов'язковими платежами.

2. Виконання практичних завдань:

1. Найда М. К., слюсар ТОВ «Зміни», згідно з табелем обліку робочого часу у березні 2020 року відпрацював 22 дні (тривалість робочого дня — 8 год.). За цей місяць відділ технічного контролю прийняв від нього 510 деталей належної якості. Норма часу на виготовлення однієї з них становить 30 хвилин. Відрядна розцінка — 15,0 грн за штуку, при перевищенні норми виробітку її

збільшують на 10%. Нарахуйте зарплату Найді М.К. за березень 2020 року та відобразіть у бухгалтерському обліку.

2. Шокало І.І., працівник відділу збуту, який у квітні 2020 року додатково працював продавцем-консультантом, із 24 робочих днів відпрацював 21 день. За штатним розписом його оклад 12850 грн. Крім того, за суміщення посад йому встановили надбавку в розмірі 30%.

Нарахуйте зарплату Шокало І.І. за квітень 2020 року та відобразіть у бухгалтерському обліку.

Тема 8. Організація обліку довгострокових активів

Тема 9. Організація обліку оборотних активів.

Тема 10. Організація обліку витрат і доходів.

Тема 11. Організація обліку фінансових результатів.

Семінар 10 «Організація обліку необоротних, оборотних активів, витрат і доходів та фінансових результатів»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*
 1. Організація первинного обліку основних засобів.
 2. Організація обліку надходження основних засобів.
 3. Організація обліку амортизації основних засобів.
 4. Організація обліку ремонту основних засобів.
 5. Організація обліку вибуття основних засобів.
 6. Організація синтетичного та аналітичного обліку запасів.
 7. Організація обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів.
 8. Організація обліку доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).
 9. Організація обліку операційних витрат.
 10. Організація обліку витрат іншої звичайної діяльності.
 11. Організація обліку фінансових результатів від операційної діяльності.
 12. Особливості організації обліку фінансових результатів від фінансової діяльності.
 13. Особливості організації обліку фінансових результатів від іншої операційної діяльності.

2. *Виконання практичних завдань:*

1. Підприємство безплатно передає приміщення виробничого цеху (первісна вартість – 1800000 грн., а знос – 900000 грн.) і виробниче устаткування (первинна вартість – 1200000 грн., знос – 900000 грн.) Відобразити дані операції за допомогою бухгалтерських проведення.

2. У звітному періоді підприємство придбало товар на суму 46000 грн. (у тому числі ПДВ - 8000 грн.) і реалізувало товарів покупцям на суму 12000 грн. (у тому числі ПДВ - 2000 грн.). Облікова вартість реалізованого товару склала 6000 грн. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Підприємство реалізувало готову продукцію на загальну суму 300000 грн. з ПДВ. Собівартість готової продукції -157000 грн. Адміністративні витрати на реалізовану продукцію - 22000 грн. Витрати на збут готової продукції - 12200 грн.. Визначити фінансовий результат та відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Індивідуальне завдання.

Варіант 1

Теоретичні питання.

1. Нормативно – правова база організації бухгалтерського обліку.
2. Організація обліку ремонту та інших видів поліпшень основних засобів.

Тест.

Відмінності податкового та фінансового обліку полягають у:

- A. регламентації обліку
- B. підсистеми обліку ведуть різні облікові працівники
- C. використанні плану рахунків
- D. порядок відображення в обліку витрат і доходів

Завдання.

При ревізії паливно-мастильних матеріалів(ПММ) виявлена недостача бензину А – 76 у кількості 360 літрів, бензину АІ–72 – 230 літрів, нігролу – 25 літрів. У пояснювальній записці завідуючий складом ПММ вказав, що він працює недавно, про повну матеріальну відповідальність не попереджений, договору про повну матеріальну відповідальність не уклав і не буде відповідати за недостачу.

Необхідно:

- визначити вид матеріальної відповідальності завідуючого складом та інших посадових осіб за недостачу ПММ;
- встановити розмір відшкодування недостачі ПММ (ціну взяти умовно);
- скласти акт про недостачу ПММ.

Варіант 2

Теоретичні питання.

1. Результат правильної організації бухгалтерського обліку.
2. Основні завдання організації бухгалтерського обліку запасів.

Тест.

Суб'єкт підприємницької діяльності України набуває статусу суб'єкта ЗЕД:

- А. з моменту створення
- В. з моменту реєстрації
- С. з моменту реєстрації в ЄДРПОУ, якщо здійснення зовнішньоекономічної діяльності повністю передбачено статутом
- Д. з моменту реєстрації статуту.

Завдання.

1. Договір про повну матеріальну відповідальність укладено з Орловим В.Р., якого прийнято на посаду завідуючого центральним складом (Орлов В.Р. є не повнолітнім).

2. Договір про повну матеріальну відповідальність укладено з 30-ти річним електромонтером Спиридоновим А.Л.

3. При укладанні договору з технологом Дубровим П.Л. було змінено його форма, в результаті чого було документально закріплено одностороннє зобов'язання технолога про взяття на себе повну індивідуальну відповідальність.

4. Договір про повну колективну відповідальність укладено з працівниками центрального складу (зав. складом, 3-ма комірниками, 2-ма вантажниками), вік яких варіює в межах 20 – 60 років. При укладанні договору використовувався типовий договір, передбачений наказом Міністерства праці України від 12.05.96 р. № 43.

Необхідно:

1. З наведених прикладів виявити випадки неправильного укладання договору про повну матеріальну відповідальність.

2. Зазначити, що саме не відповідає чинному законодавстві і нормативним актам.

3. Відповіді обґрунтувати.

Варіант 3

Теоретичні питання.

1. Що розуміють під обліковою політикою підприємства.

2. Охарактеризувати основні варіанти обліку МШП, що знаходяться в експлуатації.

Тест.

Малі підприємства можуть вести бухгалтерський облік витрат з використанням рахунків:

- А. лише класу 9
- В. лише класу 8
- С. обидва варіанти правильно
- Д. не використовуючи обидва класи

Завдання.

1. Бухгалтер МП «Світанок» справи з первинними документами з обліку оплати праці протягом звітного року підшив та зберігав у шафі підприємства. Після завершення звітного року та проведення перерахунку податку з доходів фізичних осіб справи були здані до архіву, про що зроблений запис в архівній книзі. Через 5 років справи було знищені, про що був складений акт про виділення для знищення документів, що не підлягають зберіганню.

Необхідно:

1. Виявити помилки бухгалтера
2. Пояснити, як необхідно було вчинити

Варіант 4

Теоретичні питання.

1. Процес формування облікової політики
2. Особливості організації обліку запасів

Тест.

Принцип обачливості передбачає, що:

А. оцінка активів і зобов'язань підприємства здійснюється, виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі

В. оцінка, що застосовується в бухгалтерському обліку, повинна запобігати заниженню оцінки зобов'язань і витрат та завищенню оцінки активів і доходів підприємства

С. вимірювання та узагальнення всіх операцій підприємства в фінансовій звітності проводиться в єдиній грошовій одиниці

Д. основні засоби оцінюються за первісною вартістю

Завдання.

Необхідно:

- розробити і затвердити у встановленому порядку посадову інструкцію головного бухгалтера підприємства;
- скласти індивідуальний графік роботи головного бухгалтера і структурний графік роботи відділу бухгалтерії.

Варіант 5

Теоретичні питання.

1. Організація діловодства на підприємстві
2. Особливості організації обліку запасів на складах підприємства

Тест.

Фінансова звітність не включає:

- А. Звіт про фінансовий стан
- В. Звіт про дебіторську і кредиторську заборгованість
- С. Звіт про сукупний дохід
- Д. Звіт про рух грошових коштів;
- Е. Звіт про власний капітал;
- Е. Примітки до фінансової звітності.

Завдання.

ТОВ «Пролісок» займається виробництвом кондитерських виробів, яке засновано 15 січня 2020 року.

Склад засновників:

1. Лукаш Є.В. – директор-менеджер;
2. Смірнова О.О. – головний бухгалтер;
3. Рижий О.О. – начальник цеху.

Внески засновників до статутного капіталу ТОВ «Пролісок»		
Засновники	Внески	Сума, грн.
1. Лукаш Є.В.	- формуюча машина	2000
	- вартість рекламного оголошення	1100
	- грошові кошти	10000
	- комп'ютер	5780
2. Смирнова О.О.	- тісто змішувальна машина	990
	- грошові кошти	15000
	- приміщення цеху	10000
3. Рижий О.О.	- борошно	1180
	- грошові кошти	10000
	- оригінальна технологія виготовлення пряни-ків	700

Необхідно:

1. Визначити розмір статутного капіталу ТОВ «Пролісок».
2. Визначити частку кожного засновника в статутному капіталі (у відсотковому виразі).

Варіант б

Теоретичні питання.

1. Описати нормативну базу на підставі якої організують документування на підприємстві.

2. Охарактеризувати особливості організації бухгалтерського обліку матеріальних цінностей на позабалансових рахунках.

Тест.

У якій статті Звіту про фінансовий стан відображається заборгованість покупців або замовників за надані їм продукцію, товари, роботи, послуги:

- А. довгострокова дебіторська заборгованість
- В. інша дебіторська заборгованість
- С. дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги
- Д. дебіторська заборгованість

Завдання.

У січні 2020 року ТОВ «Граніт» уклало засновницький договір, згідно якого іноземний інвестор вносить до статутного капіталу верстат вартістю, визначеною засновниками в сумі 5000 дол. США, або 126000 грн. (курс НБУ – 25,20 грн. за 1 дол. США).

Необхідно:

1. Встановити, чи потрібно збільшувати вартість верстата та розмір статутного капіталу у зв'язку зі зміною курсу 1дол. США (25,57 грн. за 1 дол.) і сплатою митних зборів при отриманні верстату.

Варіант 7

Теоретичні питання.

1. Організація документообігу на підприємстві.
2. Організація документування обліку операцій за рахунками в банку.

Тест.

Інвестиційна діяльність підприємства – це:

А. придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів

В. основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю

С. діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного і позикового капіталу підприємства

Д. фінансова діяльність

Завдання.

1. 01.06.2020 року підприємству наданий кредит у розмірі 500000 грн. Строком на три роки під 40% річних. Умовами кредитного договору передбачено, що заборгованість підприємства по основній сумі боргу погашається щороку, частинами, одночасно з виплатою відсотків за кредит.

Необхідно:

1. Розрахувати суму відсотків, належних до сплати.
2. Скласти графік погашення зобов'язань за кредитним договором.
3. Відповідь оформити у вигляді таблиці:

Дата	Погашення основної суми боргу, грн.	Відсотки за кредит, грн.	Сума виплат, грн. (гр. 2 + гр. 3)	Залишок основної суми кредиту, грн.
1	2	3	4	5

Варіант 8

Теоретичні питання.

1. Порядок зберігання та знищення первинних документів на підприємстві.

2. Первинні документи з обліку працівників підприємства та їх заробітної плати.

Тест.

Данні про доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства містить:

- А. Звіт про фінансовий стан та Звіт про сукупний дохід
- В. Звіт про власний капітал

- С. Звіт про сукупний дохід
 Д. Примітки до фінансової звітності
 Завдання.

На балансі ТОВ «Кедр», яке надає послуги населенню з ксерокопіювання, обліковується ксерокс. Строк корисного використання ксерокса – 4 роки, первісна вартість – 2200грн., ліквідаційна вартість –200 грн.

Протягом терміну корисного використання ксероксу планується зробити наступну кількість копій: за 1-й рік – 34000 шт., за 2-й рік – 32000 шт., за 3-й рік – 31500шт., за 4-й рік – 30000 шт.

Необхідно:

1. Обчислити суму амортизації основних засобів в розрізі років за різними періодами.

2. Звести отримані результати в таблицю та з'ясувати, як сума амортизації, обчислена за кожним методом, вплине на фінансові результати підприємства.

Методи амортизації	Роки			
	1	2	3	4
1. Прямолінійний				
2. Виробничий				
3. Прискореного зменшення залишкової вартості				
Разом:				

ЧАСТИНА 3
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

НЕОБХІДНІСТЬ І СУТНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 1. Основи організації бухгалтерського обліку

Методи контролю: усне опитування, колоквіум, оцінювання виконаних завдань

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Поняття організації бухгалтерського обліку. Предмет і метод організації бухгалтерського обліку.
 2. Завдання організації бухгалтерського обліку.
 3. Організація інформаційного забезпечення бухгалтерського обліку.
 4. Етапи та елементи організації бухгалтерського обліку.
 5. Технічне та програмне забезпечення.
 6. Організація робочого місця та ергономічне забезпечення бухгалтерського обліку.
3. *Виконати завдання:*
 1. Підготуватися до колоквіуму за змістом теми курсу.
Здобувачу вищої освіти пропонується обрати одне актуальне питання за змістом теми 1 і підготувати презентацію.
Примітка: опис питання на 3-5 сторінки. Кількість презентаційних слайдів 6-10.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – IV оновлення: 27.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> .

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.

2. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематичний збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 2. Організація облікової політики підприємства

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
Завдання для самостійної роботи:
 1. Поняття облікової політики підприємства.
 2. Формування облікової політики підприємства.
 3. Порядок розробки робочого плану рахунків.
 4. Форми бухгалтерського обліку.
3. *Виконання задач:*
 1. Визначити вплив господарських операцій на баланс:
Журнал господарських операцій за березень 2020 року

Зміст господарської операції	Тип госп. операції (вплив на баланс)			
	Перерозподіл		актив і пасив	
	в активі	в пасиві	Збільшення	Зменшення
Придбано товари в кредит				
Сформовано статутний капітал				
Отримано гроші від покупців в касу				
Видана з каси готівка на відрядження				
Оплачені витрати з поточного рахунку				
Придбані офісні меблі за рахунок кредиту банку				
Взято позику в банку				
Повернено постачальнику товари				
Придбано паливо для виробничих потреб				
Нараховано заробітну плату робочим основного виробництва				

2. Визначити вплив господарських операцій на баланс:

Журнал господарських операцій за вересень 2020 року

	Тип госп. операції (вплив на баланс)			
	Перерозподіл		Актив і пасив	
	в активі	в пасиві	Збільшення	Зменшення
Оплачено готівкою дебіторську заборгованість				
Відвантажено покупцям продукцію				
Взято позику у фірми «АВС»				
Придбано запчастини у фірми «БК»				
Отримано в касу гроші з поточного рахунку				
Відпущено зі складу матеріали у виробництво				
Оприбутковано основні засоби				
Повернуто в банк невидану своєчасно заробітну плату				
Повернуто в касу невитрачену підзвітну суму				
Оприбутковано на склад готову продукцію				
Видано короткостроковий вексель				
Внесено власником основні засоби в рахунок поповнення статутного капіталу				
Надійшла на склад бракована продукція				
Видано з каси заробітну плату				
Отримано МШП від постачальників				
Отримано короткостроковий вексель				
Придбано матеріали підзвітною особою				
Погашено з поточного рахунку заборгованість за податками				

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – IV оновлення: 27.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематичний збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.

4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 3. Організація облікового процесу

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Об'єкти організації облікового процесу.
 2. Організація облікових номенклатур.
 3. Організація носіїв облікової інформації.
 4. Графік документообігу.
 5. Організація зберігання та утилізації первинних документів.
 6. Форми організації бухгалтерського облікового процесу.
3. *Виконання задач:*
 1. Рух матеріалу «В» за квітень 2020 року. Розрахувати залишок товарних запасів із застосуванням методів оцінки

№п/п	Показники	Од. вим.	Кількість.	Ціна грн.	Вартість грн.
1	Залишок на 1.04.2020 р.	т	25	20	500
2	Надійшло за квітень:				
	1 партія	т	30	22	660
	2 партія	т	40	23	920
	3 партія	т	35	24	840
3	Разом надійшло	т	105	-	2420
4	Витрачено за квітень	т	110		-
	За середньозваженою собівартістю				2471
	За методом ФІФО				2440
5	Залишок : За середньозваженою собівартістю		20		449
	За методом ФІФО				480

2. Поділіть наведені документи на розпорядчі, виконавчі, бухгалтерського оформлення та комбіновані: розрахунок податку на прибуток, довіреність на

отримання матеріальних цінностей, акт приймання матеріалів, наказ про призначення комісії у справі втрачених документів, акт на списання інвентарю, гарантійний лист про оплату, договір купівлі-продажу, наказ про прийняття працівника на роботу, прибутковий касовий ордер, акт приймання-передачі основних засобів, вимога на отримання матеріалів, відомість нарахування зносу основних засобів, платіжне доручення, авансовий звіт, відомість нарахування заробітної плати, розпорядження про оплату виконаних сумісниками робіт.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – IV оновлення: 27.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематичний збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 4. Організація роботи облікового апарату

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Призначення та функції бухгалтерії.
 2. Побудова структури облікового апарату.
 3. Організаційна структура бухгалтерії.
 4. Принципи та форми побудови структури облікового апарату.
 5. Посадові інструкції бухгалтерів.
3. *Виконання задач:*
 1. Розрахувати собівартість проданих товарів у роздрібній торгівлі на основі наведених нижче даних про рух товарів за звітний період (в грн.)

Показники	Собівартість	Вартість за роздрібною ціною	Валовий прибуток
Запаси на початок періоду	130000	200000	70000
Закуплено за звітний період	390000	600000	210000
Разом запасів	520000	800000	280000
Запаси на кінець періоду		160000	

2. Скласти акт прийому–передачі документів бухгалтерського обліку, фінансової і податкової звітності при зміні головного бухгалтера.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – IV оновлення: 27.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> .

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематичний збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.

4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-тє вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ ТА ОБОРОТНИХ АКТИВІВ, ВИТРАТ, ДОХОДІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Тема 5. Організація обліку власного капіталу

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Основні завдання та нормативна база організації обліку власного капіталу
 2. Поняття та класифікація власного капіталу за діючими стандартами обліку.
 3. Організація обліку формування статутного капіталу
 4. Організація обліку неоплаченого, пайового, додаткового, вилученого та резервного капіталу.
 5. Організація обліку змін статутного капіталу.
3. *Виконання задач:*
 1. Необхідно: визначити розмір належного учаснику Макаренку М.О. майна при виході його з товариства на підставі наведених даних.
Дані для виконання:
Макаренко М.О. вирішив вийти зі складу засновників ТОВ “Агро”. Йому повертають внесок і сплачують вартість частини майна товариства пропорційно до його частки в статутному капіталі товариства. Крім того, Макаренко М.О. має право отримати частину прибутку, яку він одержує також пропорційно до своєї частки в статутному капіталі. Статутний капітал становить 150000 грн.; внесок учасника Макаренка М.О. – 15600 грн., майно, набуте товариством за

участю майна та підприємницької діяльності Макаренка М.О. - 16000 грн.; прибуток, одержаний товариством за перше півріччя 2020 року (до 01.07.2020 року - дати виходу учасника) - 20000 грн.

2. Зборами засновників прийнято рішення про зменшення статутного капіталу у зв'язку з вибуттям одного із засновників і поверненням йому внеску у розмірі 10000 грн., а також по результатам звітнього періоду відповідно до протоколів зборів засновнику нараховано дивіденди 8000 грн.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції.

3. У підсумках звітнього періоду та протоколу зборів засновників загальна сума дивідендів складає 40000 грн. Кількість засновників – 3 фізичні особи. Частина внесків до статутного капіталу відповідно до засновницьких документів складає 50%, 25%, 25% у кожного.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку порядок виплати дивідендів.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – IV оновлення: 27.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Пупіріна О. Національні стандарти бухобліку: тематичний збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 6. Організація обліку зобов'язань

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Поняття, класифікація та оцінка зобов'язань.
 2. Організація обліку позик банку.
 3. Організація обліку векселів виданих, зобов'язань за облігаціями та з оренди.
 4. Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.
 5. Організація обліку розрахунків за податками, платежами та за страхуванням.
 6. Організація обліку іншої кредиторської заборгованості
3. *Виконання задач:*
 1. Підприємство «Зоря» перерахувало аванс за сировину підприємству «Вікторія» на суму 125000 грн. (обидва підприємства не є платниками ПДВ). При одержанні сировини на нестачу пред'явлено претензію на суму 2250 грн. Підприємство «Вікторія» задовольнило претензію у повному обсязі шляхом повернення грошей.
 Необхідно:
 Відобразити ці операції в обліку підприємства «Зоря».
 Проаналізувати, які наслідки у балансі мало б незадоволення претензії.
 2. 1 березня 2020 року підприємство отримано безвідсотковий вексель від покупця строком на два місяці номінальною вартістю 20100 грн. в погашення заборгованості у розмірі 20000 грн. 1 травня 2020 року покупцем погашено вексель.
 Необхідно:
 Відобразити ці операції в обліку векселедержателя (фінансова звітність складається щокварталу).
 Проаналізувати, як би змінились бухгалтерські записи в обліку векселедержателя, якщо номінальна вартість одержаного відсоткового векселя становила 20000 грн., річна ставка відсотків 6%.
 3. 1 лютого 2020 року ТОВ «Берег» уклало кредитний договір з банком «Аваль» на суму 250000 грн. строком на 11 місяців. У заставу передано будівлю (клуб, що знаходиться на балансі підприємства). Її експертна вартість 300000 грн. За умовами договору відсотки за кредитом дорівнюють 24% річних і сплачуються щомісяця.

Одноразова винагорода банку за обслуговування кредиту становить 1,5% від суми кредиту.

Кошти на рахунок підприємства надійшли того ж дня.

Відобразіть господарські операції за лютий 2020 року на рахунках бухгалтерського обліку.

4. В першому кварталі 2020 року ТОВ «Азов» отримало дохід у сумі 50000,00 тис грн., а також в цьому звітному періоді на поточний рахунок підприємства надійшла передоплата від покупців на суму 160000 грн. за продукцію.

Визначити суму відстроченого податкового активу чи зобов'язання і відобразити дані господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку з відповідними сумами.

5. Підприємство уклало з банком кредитний договір, згідно з яким банк кредитує підприємство шляхом перерахування заборгованості постачальнику у сумі 56000 грн. з ПДВ за куплену сировину. Строк погашення кредиту 3 місяці, річний відсоток за кредит - 36 %.

Відобразити в обліку придбання сировини, отримання кредиту та його повернення і сплату відсотків.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – IV оновлення: 27.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> .

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематичний збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 7. Організація обліку праці та її оплати

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Завдання та принципи організації обліку праці та її оплати.
 2. Кадрова документація: склад, види.
 3. Організація обліку оплати праці.
 4. Організація обліку відпусток, їх розрахунків та оплата.
 5. Організація синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з оплати праці.
3. *Виконання задач:*
 1. Підприємству робітником було надано лікарняний лист, що вказував на терміни хвороби з 22 січня 2020 року по 15 лютого 2020 року (18 робочих днів). Страховий стаж працівника - 7 років і 3 місяці. За останні 2 місяці до настання непрацездатності йому нарахована заробітна плата, інші виплати на загальну суму 25256, 95 грн за відпрацьований 41 день (за період з 1 листопада по 31 грудня). Нарахувати допомогу з тимчасової непрацездатності. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
 2. Оклад бухгалтера заводу управління складає 25550 грн. щомісяця. За місяць він відпрацював 18 днів при 23 робочих днях.
Нарахувати заробітну плату бухгалтеру за місяць та зробити відповідні утримання. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку дані операції.
 3. Робітник основного виробництва виконав норму виробітку на 107%. Його загальний заробіток за місяць складає 15520 грн. Згідно вимог преміювання йому треба виплатити 10% за виконання норм виробітку на 100% та 1,5% за кожний відсоток перевиконання норми виробітку.
Підрахувати суму премії та заробітної плати.
Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
 4. Кількість днів хвороби робітника складає 6 днів. Заробітна плата за 2 попередні місяці складає 15570 грн., 16010 грн.. Відповідно кількість календарних днів становить 31, 30. Загальний стаж роботи 4 роки.

Нарахувати допомогу з тимчасової непрацевдатності. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – IV оновлення: 27.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематичний збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 7. Організація обліку довгострокових активів

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Організація обліку основних засобів.
 2. Організація первинного обліку основних засобів.

3. Організація обліку надходження основних засобів.
4. Організація обліку амортизації основних засобів.
5. Організація обліку ремонту основних засобів
6. Організація обліку вибуття основних засобів
7. Організація обліку орендних та лізингових операцій.
8. Організація обліку інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів.

3. Виконання задач:

1. Підприємство-орендодавець уклало угоду про фінансову оренду устаткування з підприємством-орендарем на таких умовах: строк оренди - 4 роки, починаючи з 1 січня 2020 року, орендна ставка відсотка становить 18 % річних, мінімальні орендні платежі - 240000 грн. ($30000 \cdot 8$) сплачуються один раз на півроку (2 січня і 1 липня). Після завершення строку оренди власність на устаткування переходить орендарю. Розрахувати суму платежів за устаткування та фінансові витрати за періодами платежів. Зробити бухгалтерські проводки з отримання устаткування у фінансову оренду та пов'язані з першим платежем за фінансовими витратами.

2. Для виробничих потреб підприємством придбаний легковий автомобіль, вартістю 360000 грн., в тому числі ПДВ – 60000 грн. Зроблена передоплата постачальникові (аванс).

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції.

3. Підприємство ліквідувало об'єкт основних засобів у зв'язку з його моральним зносом. Його первісна вартість – 200000 грн., сума зносу – 122700 грн., сума витрат, пов'язаних з ліквідацією основних засобів – 16500 грн., вартість оприбуткованих виробничих запасів від розборки об'єкту основних засобів – 12000 грн.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – IV оновлення: 27.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> .

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематичний збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 9. Організація обліку оборотних активів

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Нормативно-правове регулювання обліку виробничих запасів.
 2. Документування операцій з наявності та руху виробничих запасів.
 3. Облік транспортно - заготівельних витрат
 4. Методи оцінки запасів при їх вибутті.
3. *Виконання задач:*
 1. Зазначити кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку за наведеними господарськими операціями.
Визначити суму ПДВ (операції 1,2).
Скласти розрахунок розподілу транспортно-заготівельних витрат і списати їх за видами готової продукції (операція 4) за умови, що залишки на початок місяця становлять:
 - виробничих запасів - 5000 грн.;
 - транспортно-заготівельних витрат -1500 грн.

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дт	Кт	
1.	Оприбутковано виробничі запаси від вітчизняного постачальника за покупними цінами			10000
	Відображено податковий кредит з ПДВ			?
2.	Відображено вартість транспортних послуг, пов'язаних з придбанням виробничих запасів			3000
	Відображено податковий кредит з ПДВ			?
3.	Списано виробничі запаси, використані для виробництва готової продукції			12000
4.	Описано транспортно-заготівельні витрати, що відносяться до виробничих запасів, використаних на виробництво готової продукції			?

2. Підприємством самостійно виготовлено – 30 штук МШП, у результаті чого ним понесені такі витрати:

- використано матеріалів на суму 11500 грн.;
- нарахована заробітна плата бригаді, що виготовляла МШП, у сумі 3340 грн.;
- використані напівфабрикати власного виготовлення на суму 1850 грн.;
- надані послуги допоміжним виробництвом на суму 1120 грн.

Частина виготовлених МШП (15 шт.) видана для потреб цеху.

Завдання: відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

3. Підприємством здійснена постачальникові передплата за матеріали на суму 60000 грн. в т.ч. ПДВ. Під час приймання встановлена недостача матеріалу. Після встановлення причин недостачі виявилися:

- недостача у межах норм природних втрат – на суму 1000 грн.;
- недостача з вини постачальника – на суму 2000 грн.

Необхідно: відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – IV оновлення: 27.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематичний збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 10. Організація обліку витрат і доходів

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Умови визначення доходу.
 2. Класифікація доходів.
 3. Організація обліку доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).
 4. Організація обліку інших операційних доходів.
 5. Організація обліку доходів від фінансової діяльності.
 6. Організація обліку доходів, які виникають у ході інвестиційної діяльності.
 7. Економічна сутність та класифікація витрат.
 8. Групування витрат за економічними елементами.
 9. Організація обліку матеріальних витрат.
 10. Організація обліку витрат на оплату праці та відрахувань на соціальні заходи.
 11. Організація обліку амортизації та інших операційних витрат.
 12. Організація обліку інших затрат.

13. Формування та облік собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

14. Організація обліку загальновиробничих витрат.

15. Організація обліку операційних витрат.

16. Організація обліку витрат іншої звичайної діяльності.

3. Виконання задач:

1. Бухгалтером виробничого відділу в кінці звітнього періоду визначена фактична собівартість продукції, яка склала 146000 грн., планова собівартість – 125000 грн.. Як організувати коригування собівартості і що воно означає? Якими первинними документами слід оформити ці операції? Які бухгалтерські проведення при цьому будуть складені? Як вплине на фінансові результати роботи підприємства?

2. Скласти розрахунок розподілу загальновиробничих витрат, при умові, що:

нормальна потужність складає 10000 машино-годин (маш. годин). Сума загальновиробничих витрат при нормальній потужності 70000 в т.ч., змінні 50000, постійні – 20000.

Визначити витрати на виробництво та фактичну собівартість одиниці продукції і вказати кореспонденцію рахунків.

Вихідні дані:

1. Витрачені матеріали на:

виготовлення телевізорів – 14600 грн.

музичних центрів – 11000 грн., загальновиробничі витрати – 2200 грн.

2. Нарахована заробітна плата робітникам:

за виготовлення телевізорів – 18000 грн.

музичних центрів – 12000 грн.

3. Проведені відрахування на соціальні заходи від заробітної плати згідно з чинним законодавством – ? грн.

4. Одержаний рахунок енергозбуту і розподіляється на:

виготовлення телевізорів – 34870 грн.

музичних центрів – 44450 грн.

5. Незавершеного виробництва на кінець звітнього періоду немає.

6. Оприбутковано на склад з виробництва 4 телевізори і 6 музичних центрів.

3. Виробниче об'єднання реалізувало продукцію по відпускній ціні на 122000 грн., фактична собівартість реалізованої продукції становить 112000 грн. Позавиробничі витрати по збуту становлять 1200 грн.. Відобразити господарські операції за допомогою кореспонденції рахунків.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.
3. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – IV оновлення: 27.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> .

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.
2. Пупіріна О. Національні стандарти бухобліку: тематичний збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.
3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Тема 11. Організація обліку фінансових результатів діяльності підприємства

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Класифікація фінансових результатів.
 2. Характеристика рахунку 79 «Фінансові результати».
 3. Методика визначення та організація обліку фінансових результатів від операційної діяльності
 4. Методика визначення та організація обліку фінансових результатів від

фінансової діяльності

5. Методика визначення та організація обліку фінансових результатів від іншої операційної діяльності

3. Виконання задач:

1. Підприємство «Мрія», що здійснює реалізацію товарів через роздрібну мережу, на початок квітня 2020 року має в наявності товари, роздрібна вартість яких складає 1800000,00 грн., у тому числі торгова націнка – 450000,00 грн.

Протягом місяця були придбані товари за купівельною вартістю на суму 225000,00 грн., ПДВ – 45000,00 грн. Сплачені транспортні витрати з доставки товарів у сумі 1500,00 грн., ПДВ – 300,00 грн., витрати на проведення експертизи якості та сертифікації товару – 800,00 грн., ПДВ – 160,00 грн. Торгова націнка на придбаний товар становить 20 %.

За квітень було реалізовано за готівку товар за ціною продажу на суму 1507500,00 грн.

Необхідно: відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку та у звітності підприємства «Мрія»

2. За договором покупець протягом 30 днів з дати отримання товару має заплатити 2400 грн., у т.ч. ПДВ – 400 грн. Якщо покупець здійснить оплату протягом 5 днів з моменту придбання товару, то йому буде надана знижка у розмірі 5% від вартості придбаного товару. Оплата після 5 перших днів, коли надається знижка, здійснюється у повному обсязі. Покупець оплату здійснив через 3 дні після отримання товару.

Визначити чистий дохід з урахуванням знижки та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Підприємство 30.03.2020 року отримало від покупця вексель на суму 5000 грн. на 60 днів під 12% річних. 30.07.2020 року покупець погасив вексель разом із сумою відсотків.

Розрахувати суму доходів у вигляді відсотків та відобразити на рахунках бухгалтерського обліку дані операції.

4. Підприємство «Метрон» дає дозвіл на виробництво приладів підприємству «Еталон» на три роки, починаючи з 2020 року. За використання даного нематеріального активу загальна сума платежів складає 900000 грн. Згідно з угодою платежі здійснюються в кінці кожного року пропорційно.

Визначити дохід підприємства від використання нематеріальних активів іншими сторонами та відобразити на рахунках бухгалтерського обліку.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 492 с.

3. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – IV оновлення: 27.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> .

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посіб. для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. 4-те вид. Львів: Інтелект-Захід, 2019. 1072 с.

2. Пупиріна О. Національні стандарти бухобліку: тематичний збірник. Київ: ЦУЛ, 2020. 420 с.

3. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: університет «Україна», 2019. 527 с.

4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Алерта, 2012. 926 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>

3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Навчальне видання

Шевченко Любов Ярославівна
Шендригоренко Марина Трохимівна
Гейєр Елеонора Станіславівна
Коверза Вікторія Семенівна
Неізвестна Олена Володимирівна
Янковський Валерій Андрійович

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ**

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 3,0

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.